

[Undervisningsministeren.]
Skrivning og Regning! Men det er jo dog, som det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch sagde, formelle Færdigheder. — Tænk Dem en Folkeskole med syv Klasser, hvor Børnene fra deres syvende til deres fjortende Aar hver Dag i alle Timer kun beskæftigede sig med Læsning, Skrivning og Regning, rent formelt. I den Skole vilde jo alt gaa i Staa; alle vilde falde i Søvn, om de saa til sidst kunde skrive den vidunderligste Skønskrift. Men for øvrigt tror jeg, de vilde falde i den Grad aandeligt i Søvn, at de i det syvende Aar af deres Skolegang vilde have glemte, hvad de havde lært i det første.

Det er dog ikke de formelle Færdigheder alene, det kommer an paa; de skal have Stof at arbejde med. Men hvad er Stoffet? Det er Fagene. De skal have Stof, de skal have Kundskaber, de skal have Erfaringer at arbejde med, for at det kan blive til Liv, til Kød og Blod, ja, under visse heldige Forhold til Aand. Men dertil behøver vi Fagene, Historien, Naturhistorien, Naturlæren, Samfundskundskaben o. s. v.; ellers bliver det jo nogle rent formelle Færdigheder og intet som helst andet.

Min gamle Dansk lærer sagde til mig: Man lærer ikke at skrive ordentligt uden at læse ordentligt og læse meget. Og det er ogsaa rigtigt. Det er dog ikke det at kunne skrive grammatikalsk korrekt, at kunne bruge Tegnsætningen fuldkommen rigtigt, det kommer an paa — ja, for øvrigt, efter den Maalestok vilde Johs. V. Jensen . . . (*Vilhelm Rasmussen*: og H. C. Andersen) . . . ja, H. C. Andersen maaske ogsaa, men navnlig Johs. V. Jensen vilde jo faa et stort Nul ved Studentereksamen, hvis man skulde tage Hensyn alene til det formelle. Men det er dog ikke det, det kommer an paa.

Det, det kommer an paa, er dog at kunne udtrykke noget med sin formelle Færdighed. Sproget er dog, naar alt kommer til alt, kun et Meddelelsesmiddel, og kan man gøre sig forstaaelig, klart og fyldigt, saa er Maalet naaet, selv om der begaas en Del Fejl. Dér skal man ikke være pedantisk.

Men det er klart, at det er vigtigt at kunne disse formelle Færdigheder. De er Grundlaget for det hele; de skal ikke forsvindes. Men saa skal de ogsaa bruges til noget, og dertil har vi Fagene. Og Fagtrængselen — ja, hvis vi havde en saadan Børneskole, hvor der kun undervistes i disse formelle Færdigheder, saa vilde der ganske vist ikke være Fagtrængsel, men der vilde opstaa en Faglængsel, der vilde blive fuld-

kommen desperat — medmindre, som sagt, man var faldet i Søvn i Forvejen og det hele var endt i Død.

Det ærede Medlem Hr. Axel Dam, Retsforbundets ærede Ordfører, vilde i Stedet for Tysk eller Engelsk have Svensk. Han sagde, at jeg med en vis Munterhed havde hørt paa dette Forslag; da han fremsatte det i Seminarielærernes Møde forleden.

Jeg vil derom sige, at jeg har den dybeste Ærbødighed for, ja, jeg kan sige Kærlighed til det svenske Land, det svenske Sprog og det svenske Folk. Ingen Steder befinder jeg mig egentlig bedre end i Sverige, somme Tider bedre end mellem mine Landsmænd. Men jeg synes dog ikke, at den Tanke er tiltalende, at vi her i Danmark, der altid har været Kulturbroen for de syd- og mellem- og vesteuropæiske Kulturstrømme op mod Nord, at vi nu her skulde til at begynde at hente dette ad en Omvej Nord fra, via Stockholm. Denne Tanke tiltaler mig ikke.

For øvrigt vil jeg bemærke, at hvor rigtigt det end er, hvad det ærede Medlem Hr. Axel Dam sagde, at man burde ikke behøve at oversætte fra Dansk til Svensk eller omvendt — og der skulde saamænd ikke saa megen Ulejlighed til, før det var overflødigt; det kunde vi maaske ogsaa lære Børnene i Skolerne, det har jeg ikke noget imod, og det finder jo ogsaa stedvis Sted —, saa er det dog saadan, at hvor der er Tale om Oversættelser eller aandelig Forstaaelse, er der ingen Steder, hvor der er større Faldgruber eller større Muligheder for Misforstaaelse end mellem nærbeslægtede Sprog, meget større end mellem fjernere beslægtede. Hvad Journalister har præsteret i saa Henseende ved Oversættelse fra Svensk, overgaar alt, hvad de møder med fra Fransk, Tysk og Engelsk.

Men for Resten var der noget, der slog mig, da det ærede Medlem talte. Jeg har somme Tider spurgt mig: Hvordan er det Miskmask opstaaet, der hedder dansk Retsstats-Idé eller dansk Retsforbund? Hvor er det kommet fra? Det er vist en Georgeisme fra Kalifornien, der er importeret hertil via Sverige. Er det ikke en svensk Kammerherre, der har været med til at præge den? Det er denne ejendommelige Blanding af radikal Georgeisme og den mest indædt reaktionære kapitalistiske Egoisme, men saa forstaar jeg det bedre.

Jeg kan huske, vi en Gang her i Landet havde en Bevægelse, der hed Syndikalismen, den fik vi ikke direkte fra Frankrig og England, men via Malmø.